

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИВЧЕННІ МОРФОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Білаш Сергій Михайлович

доктор біологічних наук, професор
Українська медична стоматологічна академія,

Коптев Михайло Миколайович

кандидат медичних наук, доцент
Українська медична стоматологічна академія,

Олійніченко Ярина Олександрівна

викладач
Українська медична стоматологічна академія,

У наш час пріоритетним завданням для кожного медичного вишу є підготовка висококваліфікованих фахівців, обізнаних із кращими сучасними досягненнями медичної науки та практики на планеті, а тому конкурентоспроможних на світових ринках праці. Відповідно до вимог часу нагальною потребою для вищих навчальних медичних закладів України стало реформування організації освітнього процесу.

Удосконалення освітнього процесу в медичних вишах нині не можливе без використання інноваційних форм навчання. Серед них особливого значення на сьогодні набуло використання інформаційних технологій, які дозволяють отримувати доступ до світових інформаційних ресурсів; зменшують залежність викладання і навчання від місцезнаходження учасників процесу; прискорюють глобалізацію; сприяють удосконаленню форм і змісту навчального процесу, підвищенню ефективності засвоєння навчального матеріалу та індивідуалізації навчання, інтеграції навчальної, дослідницької та виробничої діяльності; значно збільшують обсяг ресурсів, якими студенти можуть користуватися за межами класної кімнати; сприяють підвищенню мотивації до навчання та розвитку креативного мислення [1].

Надзвичайно актуальним, базовим для організації навчального процесу, використання інформаційних технологій стало під час упровадженням дистанційного навчання у зв'язку із пандемією коронавірусу Covid-19. Колектив кафедри клінічної анатомії і оперативної хірургії Української медичної стоматологічної академії при викладанні низки морфологічних дисциплін: клінічної анатомії і оперативної хірургії, анатомії людини, анатомії людини з основами фізіології, росту та розвитку людини широко використовує можливості інформаційних технологій.

Так під час оголошеного карантину, практичні заняття зі студентами проходять із використанням Інтернет-платформи GoogleClassroom, на базі якої створюються відповідні GoogleКласи, та освітньої платформи Zoom. Це дуже зручно для всіх учасників освітнього процесу, адже у GoogleКлас можна завантажити значний об'єм матеріалів, необхідних як для дистанційного опрацювання теми практичного заняття, так і для перевірки рівня отриманих знань. Для кращої об'єктивізації процесу оцінювання знань студентів та для безпосереднього спілкування із ними, друга частина заняття проходить із використанням платформи Zoom [2].

Використання інтернет-ресурсів дозволяє активно й оперативно знайомитися із новинами світової медицини, відшукувати корисну інформацію та навчальні матеріали, що знаходяться у вільному доступі та можуть бути використані у навчальному процесі. Сучасна мультимедійна техніка дозволяє демонструвати навчальні матеріали з персонального комп'ютера на екран, що дуже зручно під час аудиторних занять зі студентами.

Анатомічні науки є базовими дисциплінами медичних вишів, адже достатній рівень підготовки майбутніх лікарів із анатомії людини, клінічної анатомії та оперативної хірургії відіграє важливу роль у їхньому подальшому навчанні та професійній діяльності. Тому як під час аудиторних занять, так і, що особливо важливо, під час дистанційного навчання, широко використовуються 3D-програми з вивчення анатомії людини, які дозволяють розглядати кожен орган чи систему організму як окремо, так і в поєднанні з іншими. Також при роботі з такими програмами можна отримувати зображення, розподілені по відділам і анатомічним системам; розглядати 3D-моделі анатомічних утворів і їхніх частин; анатомічні об'єкти при цьому можуть крутитися, нахилитися, наблизитися, приховуватися тощо. Існують електронні анатомічні атласи у яких при натисканні на різні утвори виводяться їхні назви англійською і латинською мовами з можливістю озвучування, що дуже зручно для вивчення правильної вимови; подаються довідкові матеріали про різні анатомічні об'єкти. Використання 3D програм із анатомії людини дозволяє викладачам продуктивніше працювати зі студентами дистанційно, підвищувати якість їхньої індивідуальної підготовки та рівень отриманих знань.

Останнім часом важливу роль у організації навчального процесу став відігравати сайт Української медичної стоматологічної академії. Відвідавши на ньому сторінку кафедри клінічної анатомії і оперативної хірургії, студенти можуть отримати багато цінної інформації, яка стосується не тільки організації навчального процесу, а й роботи кафедри в цілому.

На сторінці кафедри, зокрема, викладена історія її розвитку із часу заснування до сьогодні. У розділі «Колектив кафедри» усі бажаючі можуть більше дізнатися про співробітників навчального підрозділу та їхні здобутки. У відповідних розділах сторінки кафедри висвітлюються усі напрямки роботи її колективу: навчально-методична, наукова та виховна.

Особливо цікавим для здобувачів освіти є розділ «Матеріали для завантаження», який покликаний допомагати студентам у підготовці до занять із морфологічних дисциплін, які викладаються на кафедрі. У матеріалах для

завантаження кожен студент зможе отримати усю необхідну інформацію для якісної самопідготовки. Зокрема, тут виставлені календарно-тематичні плани лекційних та практичних занять, силабуси, списки рекомендованої літератури, перелік питань до підсумкового контролю та іспиту.

Таким чином, використання сучасних інформаційних технологій на сьогодні стало невід'ємною складовою навчального процесу, без якої важко уявити повноцінне вивчення навчальних дисциплін, зокрема морфологічних, у медичному виші.

Список літератури:

1. Тарнавська Т.В. Сутність інформаційних технологій в освіті / Т.В. Тарнавська // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки. - 2013. - Вип. 108.1. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2013_1_108_31.

2. Білаш С.М. Використання кейс-методу у дистанційному вивченні клінічної анатомії і оперативної хірургії / С.М.Білаш, М.М.Коптев, Я.О.Олійніченко // Abstract of VIII International Scientific and Practical Conference. – Прага, 9-12 листопада 2012. – С. 308-310.

3. Білаш С.М. Використання програмного забезпечення у вивченні дисципліни «Нормальна анатомія людини» на кафедрі клінічної анатомії і оперативної хірургії / С.М.Білаш, Я.В.Коваль, О.М.Проніна, М.М.Коптев, А.В.Пирог-Заказникова // Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції з міжнародною участю «Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика». – Полтава, 19 березня 2020. – С. 21-22.